

Souhrnná zpráva spolku „za zdravé Valašsko“

Pro veřejné projednávání Petice za odvoz veškeré munice a nebezpečného materiálu z areálu bývalých vojenských skladů v katastru obcí Vlachovice a Vrbětice,

konané dne 13. ledna 2015

Petiční výbor Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR

Úvod

Petice vznikla 25.10.2014. Již v té době jsme vnímali situaci, ve které jsme se my občané ocitli, jako velmi vážnou. Věděli jsme o probíhajícím jednání krizového štábu ve Valašských Kloboukách, ale stále nám chybělo řešení této mimořádné události na vyšších úrovních. Zpočátku jsme plánovali vytvořit pouze dopis, který bude adresován příslušným institucím. Obavy z toho, aby se nejednalo o list, který pouze někdo přečte a následně odloží, nás vedly k přeformulování na petici. Jsme přesvědčeni, že právě tato petice měla významný podíl na dalších událostech, které se uvedly do pohybu po téměř dvou týdnech od první exploze. 27.10.2014 jsme seznámili s peticí vedení naší obce a okolní starosty. Ve stejný den zasedla i bezpečnostní rada Zlínského kraje a z úst hejtmana S. Mišáka poprvé zaznělo, že žádá odvoz veškeré munice.

Petici podepsalo 4 721 občanů.

Kdo se staral o muniční areál ve Vrběticích a kdo jej kontroloval?

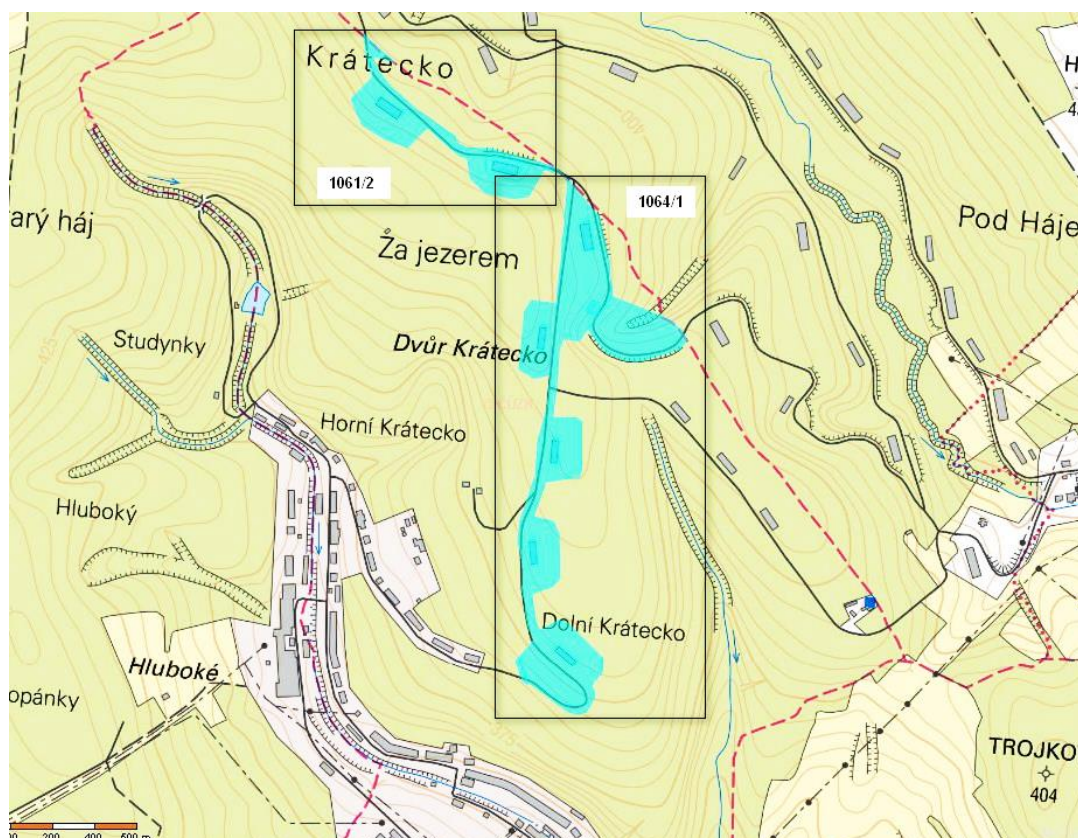
Muniční areál ve Vrběticích je dnes již pouze z části státním majetkem, který má ve své správě státní podnik Vojenský technický ústav. Zřizovatelem Vojenského technického ústavu je Ministerstvo obrany ČR. Vojenský technický ústav, s.p. vznikl k 1.9.2012 na základě Usnesení vlády České republiky ze dne 19. června 2012 č. 456. Převod práva hospodařit s majetkem státu vznikl 1. ledna 2013.

Kdo je zodpovědný za kontrolu státního podniku (dříve VOP, nyní VTÚ) jak hospodaří a nakládá se státním majetkem, který má ve své správě?

Žádáme o zveřejnění všech smluvních vztahů, které se vztahují na vrbětický areál od roku 2007. Nejedná se pouze o smlouvy nájemní, ale také prodejní. Společnost Excalibur Army není pouze nájemcem, ale také vlastníkem několika pozemků, včetně komunikací viz. příložený dokument z katastru nemovitostí, kde jsou tyto pozemky vyznačeny.

Na jakou dobu byly tyto smlouvy uzavřeny a za jakých podmínek je možné smlouvy vypovědět? Bylo pronajímatelem jednoznačně specifikováno jaký druh munice a v jakém množství je možné v jednotlivých objektech skladovat? Kdy a za jakých podmínek byl státní majetek v tomto areálu prodán společnosti Excalibur Army?

Pozemky, které v areálu vlastní společnost Excalibur Army - LV 2019 (katastr Divnice)

Ministerstvo obrany velmi často argumentuje tím, že lidé z okolí věděli o tom, že v areálu nepůsobí armáda, ale společnosti s různou právní subjektivitou a že VTÚ je státním podnikem plně odpovědným za svou činnost a jeho kompetence mají své jasné limity. Ano, místní lidé věděli o tom, že armáda již nepůsobí ve vrbětickém areálu, ale zároveň pevně věřili státu, že se řádně stará o jejich bezpečí a také řádně hospodaří se svým majetkem. Ministerstvo obrany dříve vyhodnotilo tento areál jako nepotřebný a následně zřídilo státní podnik, který tento majetek spravuje, prodává a pronajímá společností s různou právní subjektivitou.

Kdo tedy měl podle Ministerstva obrany dbát na to, aby v tomto areálu byla dodržována stejná pravidla, jaká jsou dodržována u armádních muničních skladů?

Jak si máme vysvětlit fakt, že v případě armádních muničních skladů jsou dodržována mnohem přísnější pravidla ve srovnání s muničními sklady v rukou soukromých společností? Plýtvá armáda, anebo naopak příliš šetří soukromé subjekty a tím vystavují riziku občany v bezprostřední blízkosti skladů? Schvalovali místní lidé honitbu a rally v tomto areálu?

Kdo informoval okolní starosty o tom, komu a k jakým účelům jsou objekty v tomto areálu pronajímány?

Zveřejněné údaje o kontrolách, které probíhaly ve vrbětickém areálu jsou pro nás občany jen těžko pochopitelné. Český báňský úřad prováděl kontroly pouze ve společnosti Bochemie. Ministr obrany, p. Stropnický uvedl, že nebyl dohledán dokument, který by dokládal kontrolu munice ze strany Policie ČR v tomto areálu. Imex Group uvedl, že od roku 2009, kdy si společnost sklady pronajímá, proběhly 3 kontroly ze strany Policie ČR. Policejní prezident uvádí, že od roku 2011 proběhly 2 kontroly, nespécifikuje však u jakých společností. Naopak, dnes již bývalý ředitel VTÚ, V. Irovský uvedl, že za dobu existence VTÚ, Policie ČR v areálu nebyla.

Jestliže byla Policie ČR pravidelně informována o každém dovozu/vývozu munice a nebezpečného materiálu v rámci tohoto areálu a VTÚ měl čtvrtletně k dispozici seznam skladované munice, jsou výše zmíněné provedené kontroly dostatečné? Kdo a kdy naposledy kontroloval, zda množství uvedené v seznamech odpovídá skutečnosti? Proč nepodléhaly společnosti skladující munici v tomto areálu častější kontrole Policie ČR? Je vůbec možné, aby Policie ČR věděla o tom, že v některých skladech v tomto areálu jsou skladovány např. letecké pumy a přesto tyto objekty nebyly v určitých letech vůbec kontrolovány Policií ČR?

Jakou mírou přispívá vrbětický areál k zaměstnanosti okolních obcí?

Kolik lidí řádně zaměstnávají jednotlivé společnosti, které v areálu působí, včetně pronajímatele VTÚ?

V návštěvní knize (kamerovém systému) musí být zcela jistě také záznamy osob, které byly nelegálně najímány na práci s municí. Mnohdy se jednalo o neplnoleté osoby, popř. osoby, které zcela určitě nesplňovaly základní požadavky pro pracovní činnost s municí.

To, že vrbětický areál přispíval před rokem 2007 určitou mírou k celkové zaměstnanosti kraje nikdo z občanů nepochybně. Je také pochopitelné, že někteří lidé věděli o tom, co se uvnitř areálu odehrává. Chceme ale zdůraznit, že naprostá většina okolních obyvatel neměla ani nejmenší tušení o tom, jak velké množství munice se v těchto skladech nachází, jakým způsobem se munice do těchto skladů navezla a jakým způsobem vykonává stát svou kontrolní činnost uvnitř tohoto areálu. To, že Policie ČR nedohledala záznam o tom, že by někdo protestoval proti rally uvnitř areálu podáním trestního oznámení, neznamená, že okolní občané tuto aktivitu schvalovali. Ano, jsou lidé, kteří o honitbě či rally uvnitř areálu věděli, ale zdůrazňujeme, že tento areál byl v minulosti velmi často označován jako areál bývalých muničních skladů a těchto několik jedinců rozhodně nereprezentuje ostatní občany okolních obcí, kteří jsou nyní evakuováni a dříve neměli ani nejmenší podvědomí o tom, jakým způsobem je tento areál provozován.

V armádních vojenských objektech platí přísná pravidla

Jana Růžičková: Obyvatelům v okolí armádních muničních skladů nebezpečí nehrozí

DUŠAN PÓČ

Region – Armádní muniční sklady jsou bezpečné. Obyvatelům v jejich okolí žádné nebezpečí nehrozí. Tvrdí to vedoucí oddělení komunikace s veřejností Generálního štábu Armády České republiky Jana Růžičková. Také ona tak reagovala na hlasité obavy obyvatel Valašska, za nimiž stojí nedávný výbuch v muničním skladu ve Vrbětících na Valašskokloboucku. K nim se v posledních dnech přidali také lidé žijící v okolí Valašského Meziříčí a nedalekých Hostašovic, kde je na Valašsku další z muničních skladů.

rozhovor Deníku

Kolik areálů pro skladování munice Armáda České republiky spravuje či vlastní?

Kromě již zmiňovaných Hostašovic má Armáda České republiky k dispozici dalších šest muničních skladů. A to v Týništi nad Orlicí, Černé nad Orlicí, Travčicích, Dobroníně, Mladkově a Novém Pleše.

Jaký režim v těchto objektech a areálech platí?

Ve všech těchto muničních skladech platí velmi přísná pravidla, která musí dodržovat stanovené alianční standardy. Armáda České republiky skladuje v souladu s bezpečnostními opatřeními ve svých skladech pouze munici, která je v bezvadném sta-

JANA RŮŽIČKOVÁ.
Foto: Armáda ČR

vu, je v době technické životnosti, je bezpečná pro manipulaci a přepravu.

Co předchází tomu, než je munice do vojenských skladů umístěna?

Každá munice před uložením do skladů prochází jak odbornými muničními kontrolami, tak kontrolou zástupců Úřadu pro obrannou standardizaci, katalogizaci a státní ověřování jakosti. Po celou dobu skladování je pak přísně a v souladu se stanovenými předpisy sledována její způsobilost a jakostní stav.

Existují i další pravidla?

Ano, munice je uskladňována podle tříd nebezpečnosti a skupin snášenlivosti. To znamená, že ne všechny druhy munice mohou být skladovány ve společném prostoru. Například iniciátory nikdy nesmí být vzhledem k jejich citlivosti k iniciačním podnětům skladovány společně s trhavinou.

Slyšel jsem, že každá munice má svůj takzvaný rodný list...

To je pravda. U každé munice jsou zaznamenány veškeré výrobní údaje od série, roku výroby, třídy nebezpečnosti a podobně.

Je možné do skladu umístit, jak se říká, co do něj vejde?

To absolutně ne. Respektováno musí být maximální povolené množství čisté hmotnosti výbušnin v munici na jeden objekt. A to s ohledem na zachování jak vnitřní, tak vnější bezpečnosti ve vztahu ke vzdálenostem nejbližších civilních obydlí, komunikací a shromažďovacích míst. Každý muniční sklad má přesně stanovenou takzvanou obložnost, aby nedošlo k ohrožení okolí.

Existují další pravidla pro skladování munice?

Munice je skladována tak, aby v případě výbuchu nedošlo k přenosu detonace na další objekty. Všechny muniční sklady jsou vybaveny elektronickým protipožárním zařízení. Každý z těch-

to muničních skladů má dále vlastní vojenskou hasičskou jednotku připravenou k okamžitému prvotnímu zásahu. Tyto objekty jsou také pro případ události většího rozsahu napojeny na krizové plány krajů. Pokud by přece jen došlo k nějaké události, jsou automaticky vyzooměni civilní hasiči s žádostí o vyslání potřebných sil a prostředků. Tyto situace pravidelně procvičujeme v rámci součinnostních cvičení.

To jsou všechno, řekněme, technické záležitosti a prostředky. Co lidé, personál skladů?

Pracovníci armádních skladů perfektně znají skladovanou munici. Procházejí pravidelnými odbornými a bezpečnostními kurzy a školeními pro práci s nimi. Ti, kteří pracují přímo s municí, absolvují psychologická vyšetření, zda jsou osobnostně způsobilí pro práci s municí.

A co ostraha? Zabezpečení z vnějšku?

Objekty muničních skladů Armády České republiky jsou stráženy Vojenskou policií. Ta pro svou práci využívá prostředky technického strážení. Objekty jsou oběhávány ploty s čidly, jsou pokryty kamerovými systémy a infrazávorami. Také splnění těchto norem prochází náročnými kontrolami. Obyvatelům v okolí armádních muničních skladů opravdu žádné nebezpečí nehrozí.

BOCHEMIE a.s.

„Protože raketové palivo patří mezi explozivní materiály, byla volba Slavičínu (vrbětického areálu) jednoznačná“. Toto jsou slova společnosti Bochemie, jejíž linka na recyklaci exspirovaného raketového paliva z celé EU byla spuštěna v červenci 2012. Slavnostního zahájení se zúčastnil i tehdejší Ministr obrany, A. Vondra, který se o projekt osobně zajímal. Jediným akcionářem společnosti Bochemie je BO Chemie B.V se sídlem v Nizozemském království.

Bochemie tedy působí ve vrbětickém areálu 2 roky! Předcházelo tomu náročné schvalování, ve kterém není nikde uvedeno, že recyklace bude probíhat v areálu, kde se rovněž skladuje munice v takovém rozsahu. Areál je ve schvalovacích dokumentech označen jako areál nyní nevyužívané muniční základny, průmyslový, popř. areál bývalých muničních skladů. Pro názornost uvádíme některá stanoviska/vyjádření, která jsou součástí schvalovací dokumentace.

25.10.2009 Recyklace chloristanu amonného Slavičín: hodnocení zdravotních rizik (Prof.MUDr. Jaroslav Kolután, Csc.)

Chloristan amonný je látka leptavá, toxická a silně explozivní. Nebezpečí výbuchu nastává při úderu, tření, ohni, při smíchání s hořlavým materiálem nebo silném zahřátí.

27.10.2009 Dokumentace vlivů záměru na životní prostředí (Ing. Stanislav Postbiegl)

Záměr bude umístěn v nyní nevyužívané muniční základně Bohuslavice nad Vlárí, která je ve správě VOP-026 Šternberk, s.p., divize Slavičín. Pro umístění záměru se hledala vhodná lokalita v dostatečně zabezpečeném prostoru, umožňující realizaci záměru. V případě úderu nebo působení horka může látka explodovat. Dopady případné exploze jsou minimalizovány vhodným umístěním záměru.

16.11.2009 Posudek k dokumentaci o hodnocení vlivů na životní prostředí záměru „Výstavba zařízení pro recyklaci chloristanu amonného z expirovaného raketového paliva“ (RNDr. Stanislav Novák)

Zájmová lokalita (prostor nevyužívané muniční základny) byla vyhodnocena nejvhodnější vzhledem ke konkrétnímu záměru, s ohledem na požadované kapacity a technologický tok. Doporučuje se zamezit přístup veřejnosti do prostoru, potencionálně ohroženém havarijním výbuchem v okolí objektů (i když areál je oplocen).

13.3.2010 Tisková zpráva ze setkání společnosti Bochemie s obyvateli Vlachovic a Vrbětic (zdroj: Zlínský deník)

Ukázalo se, že jen několik míst v republice přicházelo v úvahu. "Je to vojensky citlivý materiál a musí být umístěn na takovém místě, které bude splňovat určité parametry. Toto místo nám vyšlo jako nejvhodnější," reagovala Mynářová. Také se snažila apelovat na to, že by tam vzniklo třicet nových pracovních míst.

Dne 21. července 2010 se konalo ve Vlachovicích veřejné projednávání k tomuto záměru. V rámci diskuze zazněla poznámka o probíhající delaboraci munice v tomto areálu. RNDr. Novák potvrdil, že delaborace munice v areálu probíhá (kumulativní vlivy), nicméně důležitou roli hraje dostatečná vzdálenost jednotlivých objektů a díky tomu by nemělo dojít k ovlivnění okolních objektů.

21.7.2010 Zápis z veřejného projednávání ve Vlachovicích - PhDr. Lenka Mynářová (marketingový manažer Bochemie a.s.)

Lokalitu obce Vlachovice si společnost vybrala z důvodu existence stávajícího areálu, který splňuje všechna kritéria, která pro plánovaný záměr společnost potřebuje. PHDr. Mynářová uvedla, že klíčovým tématem pro občany obce Vlachovice je, jaký přínos bude tento záměr pro obec a její obyvatele a zároveň zmínila 20% nezaměstnanost v obci. Společnost přichází jako investor, který nabízí cca 30 nových pracovních míst.

Ročně se ve Vrběticích přepracuje 2400 t raketového paliva. Výsledným produktem je pak čistý chloristan amonný (roční kapacita je 1300 t).

Chloristan amonný je klasifikovaný jako látka nebezpečná: výbušnina - nebezpečí masivního výbuchu, může způsobit požár nebo výbuch, jedná se o silný oxidant (zdroj: Bezpečnostní list Penta 30.10.2013).

Společnost Bochemie investovala do závodu ve Vrběticích 100 mil. korun, z toho byla necelých 31 mil. evropská dotace z operačního programu Podnikání a inovace. Sklady č. 3,5 a 6, které si společnost v areálu pronajímá, jsou od skladu č.16 (explodoval 16.10.20014 jako první) vzdáleny 450, 600 a 1000m. Recyklační závod společnosti Bochemie nyní zaměstnává 19 zaměstnanců, z toho 3 jsou obyvatelé Vlachovic a Vrbětic. V rámci schvalovacího procesu se vždy mluvilo o tom, že vznikne cca 30 pracovních míst.

Pokud si firma Imex Group pronajala sklady již v roce 2009, nemůže být pravdivá informace ministra Stropnického, že byl nejdříve spuštěn provoz Bochemie a až za několik let se začala

navážet munice. Výrobní objekt společnosti Bochemie se nachází na začátku tohoto areálu. Pokud se zde munice navážela, vždy projížděla okolo objektu, kde se recykluje raketové palivo. Společnost Bochemie musela tedy zaznamenat zvýšený provoz v tomto areálu.

Je vůbec možné, aby se v průběhu schvalovacího procesu nezkoumalo, co je v okolních objektech? Jaké množství munice se ve vrbětickém areálu nacházelo k 13.7.2012, kdy byl spuštěn provoz na recyklaci raketového paliva? Je možné ve stejném areálu, kde se skladuje 7500 t munice, včetně leteckých pum, recyklovat raketové palivo a skladovat chloristan amonný?

Nikde jinde ve světě nenajdeme podobnou technologii na přepracování expirovaného raketového paliva jako je ve vrbětickém areálu, kde se recykluje raketové palivo z celé EU. Otázkou ale je, zda rovněž někde ve světě by bylo možné umístit tuto technologii do stejného areálu, kde se skladuje 7500 t munice včetně leteckých pum. Z vyjádření společnosti Bochemie vyplývá, že se jedná o „green technologii“, která nepředstavuje pro okolní občany žádné riziko.

Proč se dováží expirované raketové palivo z celé EU právě do tohoto areálu? Nebylo by z hlediska nákladů na přepravu vhodnější umístění do některé z průmyslových zón poblíž dálnice? Jaké nebezpečí hrozilo občanům přilehlých obcí, v případě, že by byly zasazeny objekty, kde se skladuje podle údajů Lidových novin 42,2 t chloristanu amonného, popř. 44 t raketového paliva?

Závěr

Exploze muničního skladu, ke které došlo 16.10.2014 zásadním způsobem změnila životy nás občanů z okolí vrbětického areálu. Na základě skutečností, které jsou uvedeny v této souhrnné zprávě, jsme přesvědčeni, že jsme byli vystaveni mnohem většímu nebezpečí, než je běžně uváděno v médiích. V obci Lipová byl vyhlášen stav chemického ohrožení a v obytné zóně Vlachovic byla nalezena silnostěnná střepina z explodované munice. Oceňujeme přítomnost Armády ČR, nicméně zcela bezpečni se budeme cítit až po úplném vyklizení jak munice, tak i nebezpečného materiálu z tohoto areálu a následné sanaci. Pevně doufáme, že budou vypovězeny všechny nájemní smlouvy a do přilehlých obcí se vrátí bezpečný a klidný život, který si jistě po těchto závažných a dramatických událostech zasloužíme. Vše co se ve vrbětickém areálu odehrálo, bylo od počátku a plně v režii státem kontrolovaných subjektů. Očekáváme, že stát uzná svou odpovědnost a bude jednat podle platných zákonných norem.

Nikdo z nás iniciátorů petice není politicky činný. Jsme občané, kterým není lhostejné dění okolo nás a děkujeme všem bez ohledu na politickou příslušnost, kteří nám v této mimořádné situaci nabízejí svou pomoc. Apelujeme na všechny veřejné činitele, aby učinili vše potřebné k vyřešení této mimořádné události, která přímo ohrožuje naše životy a nemá obdobu v historii ČR.

Spolek

„za zdravé Valašsko“

IČO: 228 21 503